

HESTEBØNNER – ET ALTERNATIV TIL SOJA

Dette projekt medfinansieres af "Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram", (GUDP) under Fødevareministeriet.

Økologisk landmand Peter Juel fra I/S Flintholm bruger under ½ kg soja i foderet til sine malkekøer om dagen, og producerer i stedet det meste af sit foder selv.

Hestebønner har et højt indhold af både protein og stivelse, og sammen med lupin og lidt kraftfoder kan det erstatte sojaen.

På I/S Flintholm i Tirslund ved Brørup har Peter Juel de sidste tre år valgt at bruge hestebønner, som den primære proteinkilde i foderet til sine malkekøer, og for nylig er han også skiftet fra sojakage til hestebønner for goldkørerne. Han er derfor stort set selvforsynende med foder og skal ikke længere bekymre sig om svingende priser på soja.

Hestebønner er et godt og billigt foder

De 165 malkekøer på I/S Flintholm får ca. 250 kg toastede hestebønner om dagen og derudover lidt lupin og kraftfoder. – Man kan købe mange kilo hestebønner i forhold til den pris, der er på soja, og fodringsmæssigt er det rigtigt godt, forklarer Peter Juel. Tidligere brugte han en blanding af ærter, hvede og lupin, men det krævede et meget stort markareal for at få dyrket nok protein til foderet. Nu køber han i stedet en del af hestebønnerne.

Varmebehandling sikrer højere proteinoptagelse

Peter Juel har en gårdtoaster, som kan toast 4,5 tons i døgnet, og varmebehandler selv sine hestebønner. – En anden fordel ved varmebehandlingen er, at bønnerne bliver tørret, så de er lagerfaste, siger Peter Juel.

Proteinet i ubehandlede hestebønner har en høj opløselighed i vommen. Ved at varmebehandle bønnerne, beskyttes proteinet i vommen, så en større andel føres videre til tarmen, hvor optagelsen af aminosyrer foregår. Hestebønnerne varmebehandles med maksimal effekt ved en kerntemperatur på 120-130°C. Opløseligheden af råproteinet i tarmen, og fordøjeligheden af toastede og utoastede hestebønner er undersøgt i det fire årige projekt Økoprotein, som afsluttes i 2015.

For at opnå den rette balance mellem AAT (Aminosyre Absorberet i Tarmen) og PBV (Protein Balance i Vommen) toaster Peter Juel ikke den lupin, som også er en del af malkekøernes kost.

Ingen begrænsning i mængden af hestebønner

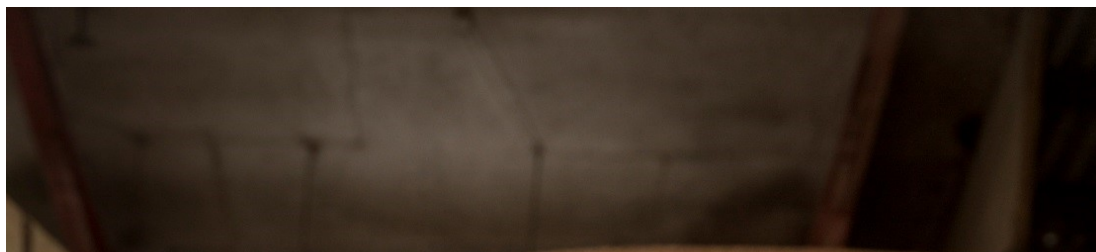
Hestebønner indeholder, afhængigt af sorten, varierende mængder af tannin. Et højt indhold af tannin kan reducere foderoptagelsen hos drøvtyggere, men de nuværende sorter har et relativt lavt indhold af tannin. Der er derfor ingen begrænsning i fodring af voksne dyr med hestebønner.

Faktaboks

Projektet Dansk økologisk protein til økologiske husdyr – ØkoProtein – løber fra 2012–2015. Formålet med ØkoProtein er, at dyrke danske økologiske proteinafgrøder, og dernæst at bruge dem som foder til de danske økologiske husdyr.

Projektet er støttet af Grønt Udviklings- og Demonstrations Program (GUDP) under Fødevareministeriet, Promilleafgiftsfonden for landbrug og Fonden for økologisk landbrug.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, en række firmaer og flere økologiske landmænd deltager i projektet.

På I/S Flintholm dyrker de 88 procent af køernes foder selv, og hestebønner er den primære proteinkilde i foderet. Peter Juel står for markdriften. Foto: LandbrugsMedierne.